

Vyhodnocení dotazníků mapující situaci pečovaných a pečujících v Pobeskydích

Úvod

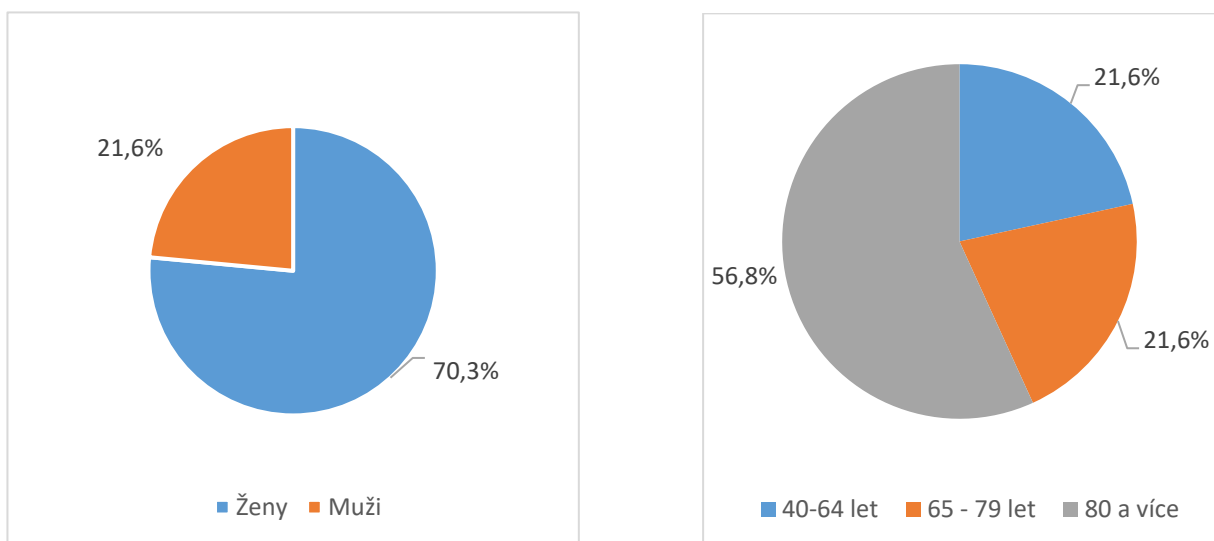
Šetření zaměřené na získání informací o potřebách pečujících a pečovaných osob na území Pobeskydích probíhal v lednu a únoru. S ohledem na vyšší věk a sociální situaci řady respondentů byla zvolena forma dotazníků v písemné podobě, které respondenti vyplňovali za asistence pracovníků Charity Český Těšín. Díky tomuto postupu bylo možné získat přesnější odpovědi (tazatelé měli prostor otázku vysvětlit a přiblížit význam) a zachytit větší množství odpovědí na otevřené otázky.

Závěry zjištění z dotazníkového šetření mapující situaci pečujících a pečovaných budou sloužit rovněž jako podklad pro připravovaný projekt MAS Pobeskydích zaměřený na sociální oblast, komunitní život a pomoc potřebným.

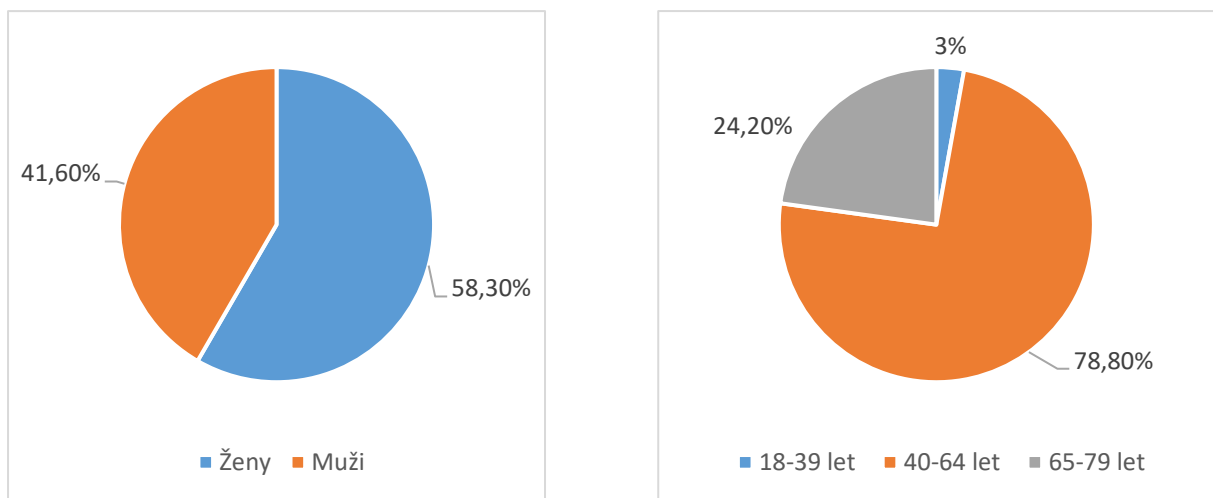
Informace o respondentech

V rámci šetření bylo vyhotoveno celkem 51 dotazníků. Většina dotazníků byla zodpovězena pečujícími osobami, menší část dotazníků zodpověděly přímo osoby vyžadující některou formu péče. Převažovali pečovaní bydlící společně s pečujícím (42 osob; 82,3 %) nad pečovanými bydlícími samostatně (8 osob; 15,7 %). Největší část pečovaných spadala do věkové skupiny 80 a více let (56,8 %). Výrazně převládaly ženy (70,3 %) nad muži (21,6 %). Mezi pečujícími osobami mírně převládaly ženy (58,3 %) nad muži (41,6 %). Většina pečujících byla ve věku 40 až 64 let a starala se o jednoho z rodičů. Průměrná doba, po kterou dosud poskytují péči byla 46 měsíců.

Graf č. 1: Pečovaní zapojení do šetření dle věkových skupin a pohlaví

Graf č. 2: Pečující zapojení do šetření dle věkových skupin a pohlaví

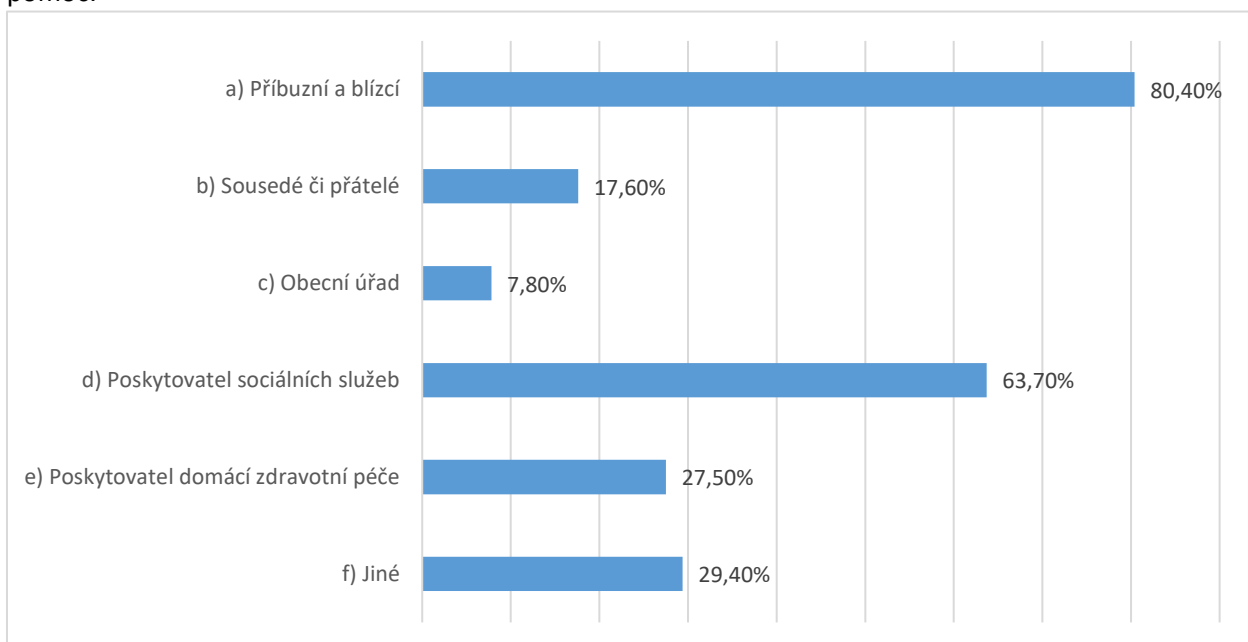

Zjišťování potřeb a využívání služeb (respondenti měli možnost zaškrtnout více odpovědí zároveň).

1) Pokud potřebujete pomoc s péčí nebo během doby kdy pečujete, na koho se nejčastěji obracíte?

Osoby vyžadující péči nebo pečující se nejčastěji obrací s pomocí na příbuzné a blízké (80,4 %, 41 odpovědí) a na poskytovatele sociálních služeb (63,7 %, 32 odpovědí). Z odpovědí je patrné, že pouze malá část respondentů se v případě potřeby obrací přímo na místní obecní úřad (7,8 %, 4 odpovědi).

Graf č. 3: Na koho nebo kam se pečující nebo pečovaní nejčastěji obrací v případě, že potřebují pomoc.

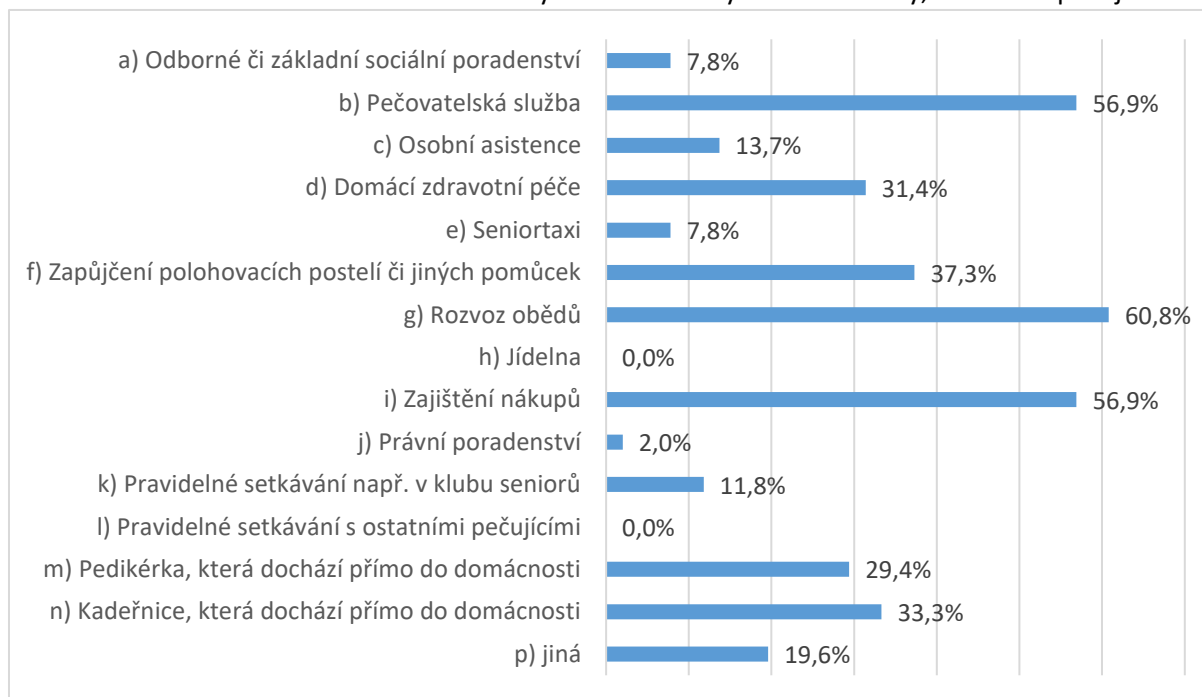

Respondenti měli možnost využít volné vlastní odpovědi. Přehled odpovědí:

- Odlehčovací služba (4 až 6 týdnů ročně, od lékaře)
- 3 x týdně převazy - Medica + Rehabilitace, Zdravotnické potřeby v ČT - dobrá zkušenost
- Evangelická církev
- Sama pečuje
- Pečuje sama
- Rehabilitační sestra
- Rehabilitace
- Záchranná služba
- Úřad práce
- Strom života - 1 x týdně, 4 až 5 hodin
- Podané ruce - celodenní služba
- Havířov - Hestia, soukromá firma, velmi nákladné, platí za dopravu
- Pečuje dcera
- Pečuje sám
- Pečuje sám s maminkou

2) Kterou službu či aktivitu aktuálně využíváte nebo využívá Váš blízký, o kterého pečujete?

Graf č. 4: Kterou službu či aktivitu aktuálně využíváte nebo využívá Váš blízký, o kterého pečujete?

Respondenti nejčastěji využívají pečovatelskou službu (56,9 % dotazovaných), rozvoz obědu (60,8 %) a zajištění nákupů (59,6 %). Obědy se nejčastěji dovážejí ze školních jídelen, ve východní části Pobeskydí má při rozvozu obědu starším občanům nadobecní význam Stravovací centrum Stonávka v Třanovicích. Nákupy jsou zajišťovány dominantně členy rodiny pečovaných. Hojně jsou využívány služby domácí zdravotní péče (31,4 %), zapůjčení polohovacích postelí či jiných pomůcek (37,3 %) a služby pedikérek nebo kadeřnic v domácím prostředí (29,4 %, resp. 33,3 %). Ne ve všech obcích bylo možné využívat

služeb Seniortaxi, proto relativně méně časté využívání (7,8 %). Nízké nebo žádné využívání služeb uvedli respondenti u právního poradenství (2,0 %), pravidelné stravování přímo v jídelně a setkávání s ostatními pečujícími (bez využívání).

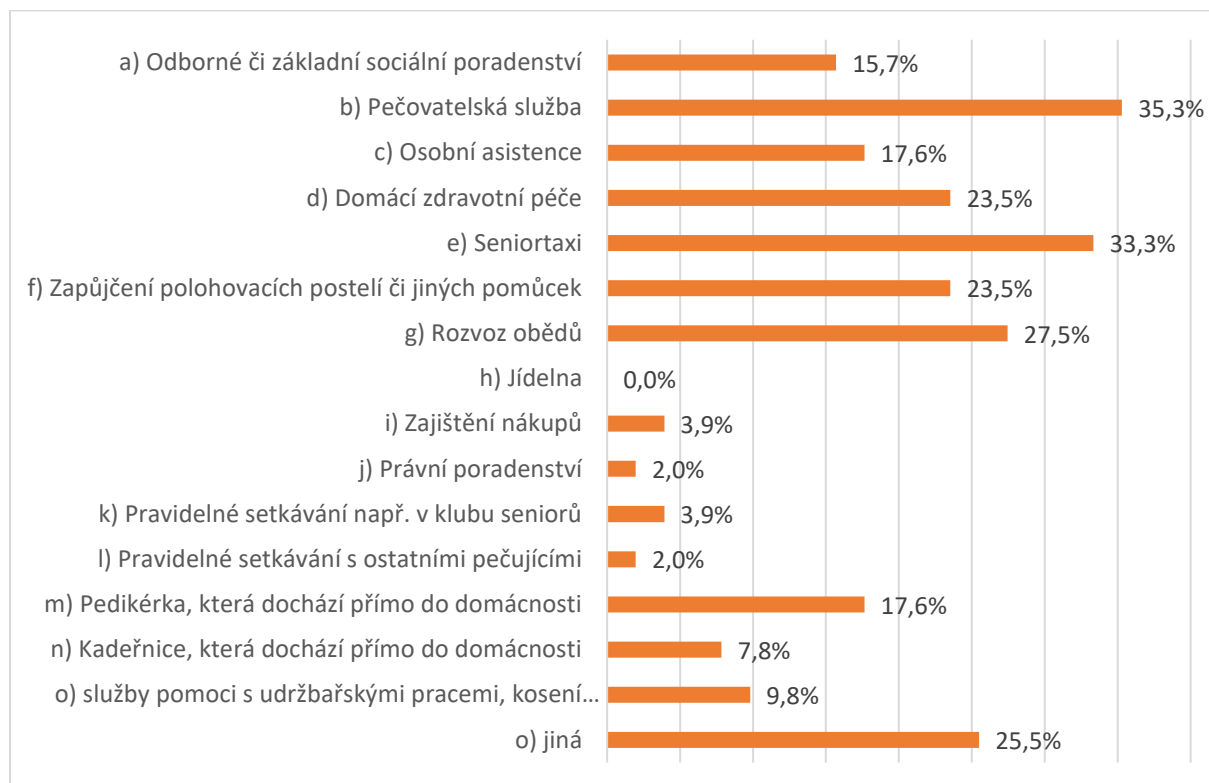
Respondenti měli možnost doplnit neuvedenou nyní využívanou službu nebo uvést poznámku.
Přehled odpovědí:

- Pojízdna prodejna v obci (Smilovice)
- Mobilní hospic - Strom života - terénní odlehčovací služba
- Odlehčující služba
- Vše si vyhledám na internetu, když je třeba. Jinak si vše zajišťuji sama.
- Agentura sociální péče - Slezská diakonie, Evangelická církev
- Rehabilitace
- Rehabilitace
- Obědy pouze dočasně, nespokojenost s kvalitou stravy
- Zakoupení vlastního vozíku, 2 polohovací postele
- Strom života Nový Jičín

3) Kterou službu či aktivitu bych rád v budoucnu využil?

V budoucnu by pečující nebo pečovaní nejčastěji využili pečovatelskou službu (35,3 %), služeb Senior taxi (33,3 %), rozvoz obědů (27,5 %), domácí zdravotní péči (23,5 %) nebo zapůjčení polohovacích postelí či jiných pomůcek (23,5 %). Někteří respondenti uváděli ve svých odpovědích pouze služby, které dosud nevyužívají. Jiní uvedli i služby, které využívají již v současnosti. Vyšší deklarovaný zájem o využívání služeb Seniortaxi, vychází ze skutečnosti, že v části území není tato služba dostupná. I z volných odpovědí je patrný zájem o zapůjčení zdravotních pomůcek nastane-li u pečovaných tato potřeba.

Graf č. 5: Kterou službu či aktivitu bych rád v budoucnu využil?

Respondenti měli možnost doplnit neuvedenou službu nebo uvést poznámku. Přehled odpovědí:

- Rehabilitace
- Úklid u pečované osoby - zatím zajišťuje vnučka
- Pomůcky - polohovací křeslo
- Sanitka - přesuny v leže
- Přivítal by příplatek na cenu oběda
- Návštěvy lékaře doma u pečovaného
- Do budoucna polohovací postel při zhoršení zdravotního stavu
- V případě zhoršení zdravotního stavu - polohovací postel
- V případě potřeby - zapůjčení polohovací postele
- Domácí péče pouze v případě zhoršení zdravotního stavu
- Senior taxi - zatím není služba zcela dostupná dle požadavku pečujících (víkendy a transport ve vozíku).

4) Chybí Vám nějaká služba na území Vaší obce, která by Vám pomohla při zajištění péče nebo chodu domácnosti? 5) Jaká?

Respondenti měli možnost se vyjádřit, zda postrádají nějakou službu ve svém okolí. 49 % z nich se vyjádřilo, že žádnou službu, která by jim pomohla se zajištěním péče nebo chodu domácnosti nepostrádají. Mezi služby, které nejsou dostatečně dostupné by častěji uvítali dostupnější a delší pečovatelskou službu, lékařskou nebo odlehčovací službu. Častěji se objevovaly požadavky na zajištění dostupné dopravy ve formě seniortaxi. Pro část seniorů je obtížné samostatně nakoupit z neexistence dostupného obchodu.

Přehled konkrétních odpovědí dotazníků:

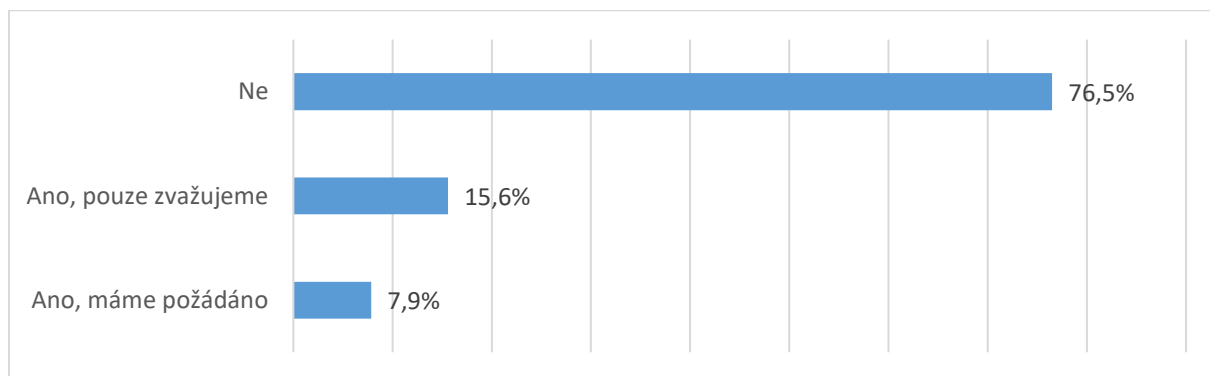
- Senior taxi. Bezbariérové chodníky. Problém sehnat lékaře, nechtějí si matku zaregistrovat, nyní má stále lékaře v Bohumíně, odkud se přistěhovala
- Chybí poblíž půjčovna kompenzačních pomůcek. Obědy během víkendů. Rehabilitace - klidně i soukromá osoba - zaplatíme si.
- Odlehčovací služba
- Není obchod (Horní Domaslavice). Z Polska jezdí pán - pojízdny obchod. Špatná spolupráce s Frýdeckou nemocnicí.
- Údržba domu a zahrady
- Dobrovolnictví. S někým si popovídat.
- Delší pečovatelské nebo asistenční služba
- Počáteční informace o lékaře jak postupovat, když začíná pečovat. Návštěvy lékaře doma u pečované osoby.
- Lékařská služba v domácnosti
- Senior taxi, rozvoz obědů, setkávání seniorů, kadeřnice, pedikérka, kosení trávy
- Senior taxi
- Dobrovolnictví
- Pobytová služba pro seniory nebo klasický dům s pečovatelskou službou
- Pojízdny prodejna potravin, stávající prodejna je daleko
- Senior doprava
- Odlehčovací služba
- Senior taxi, pečovatelská služba

- Pečovatelská služba, ošetřovatelská služba, dovoz kvalitní stravy
- Transport, dovoz obědů, zájem obce není
- Pečovatelská služba - aby byla levnější, kvalitnější stravování, úklidová služba
- Doprava k lékaři
- Pečovatelská služba, osobní asistence, domácí zdravotní péče
- Osobní asistence
- Odlehčovací služba, pečovatelská služba, domov seniorů - pobytová služba
- Odlehčovací služba, CHPS, zdravotní péče, využívám služby z Českého Těšína
- CHPS - je mimo obec

6) Zvažujete přechod do pobytového zařízení?

Většina respondentů nezvažuje přechod do pobytových zařízení (76,5 %, 39 odpovědí). Z doplňujících odpovědí je zřejmé, že pečovaní preferují pobyt ve známém domácím prostředí a pečující vyjadřují ochotu se o své blízké postarat. Již požádáno o přechod do pobytového zařízení má 4 osoby (7,9 %), 8 rodin tuto možnost zvažuje (15,6 %).

Graf č. 6: Zvažujete přechod do pobytového zařízení?

7) V případě, že zvažujete přechod do pobytového zařízení, co by vám pomohlo při pečování, aby Váš rodinný příslušník mohl zůstat co nejdéle doma/co by Vám pomohlo abyste mohl co nejdéle zůstat doma.

Mezi nejčastější důvody, které by dle pečujících pomohly při pečování tak aby rodinný příslušník mohl co nejdéle zůstat doma, se nejčastěji objevovaly přání na výrazné prodloužení doby poskytování odlehčovací nebo asistenční služby. Někteří pečovaní vyžadují celodenní péči a dlouhodobé poskytování takové péče není v možnostech nebo silách pečujících.

Přehled konkrétních odpovědí z dotazníku (uvedeny i odpovědi respondentů, kteří nezvažují přesun do pobytového zařízení):

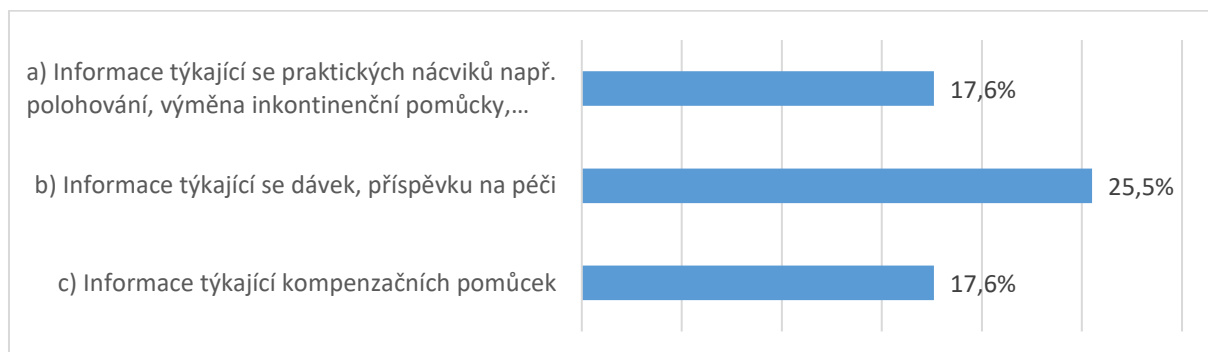
- Zdravotní stav je natolik zhoršený, že již nemůže matka zůstat doma. Péče je náročná a vyčerpávající, potřebuje 24-hodinovou pomoc.
- Nechci zatěžovat rodinu, být na obtíž. Co půjde, zařídím si přes terénní služby, ale pokud by se měla rodina starat 24 hodin denně a já ležet, raději půjdu do domova".
- „Otce udržují vnuci a návštěvy doma“
- Potřeba si odpočinout. Havířov - odlehčovací služba na 14 dní

- Asistenční služba - stálá nebo častá
- Častější pomoc - 3 x denně
- Malometrážní byt
- Několika hodinová asistence (cca 4 hodiny odpoledne) a dopolední pečovatelská služba
- Stávající situace pečovat o dvě osoby je velmi náročná - syndrom vyhoření
- Pouze při zhoršení zdravotního stavu. Dle okolnosti. V případě navýšení veškerých služeb. V případě nemožnosti - nástup do pobytového zařízení.
- Musely by navýšit služby. Nyní však není zapotřebí odchod do pobytového zařízení
- Mnoho hodinová asistence, několikrát denně, včetně víkendů
- Celodenní komplexní péče
- Celodenní péče (případně půldenní péče), zajištění hygieny, úklid, strava, kompletní péče
- Zajištění celodenní péče

8) V jaké oblasti potřebujete podporu a více informací?

Názor, že má dostatek informací a nepotřebuje v této oblasti další podporu uvedlo 19 (37,2 %) respondentů. Informace týkající se dávek a příspěvků na péči by využilo 25,5 % pečovaných nebo pečujících. Shodný podíl respondentů by přivítalo informace týkající se praktických nácviků např. polohování, výměna inkontinenční pomůcky, dekubity, provádění hygieny (17,6 %) a informace týkající se kompenzačních pomůcek (17,6 %).

Graf č. 7: V jaké oblasti potřebujete podporu a více informací?

Přehled konkrétních odpovědí z dotazníku (včetně těch, které nevyjadřují potřebu dalších informací):

- Chůze - poradenství. Chodítka
- Informace o sirotčích/vdoveckých dávkách
- Moderní technické zařízení - tablet
- Podle aktuální situace. Nyní není.
- Kyslíkový agregát (zapůjčujeme z Charity Český Těšín)
- Ne. Vše internet nebo se zeptá známých nebo ve zdravotnických potřebách
- Nepotřebuji v ničem. Průběžně řeším.
- Zatím všechno zajistí sama
- Nic. Už má zkušenosti s pečováním
- Vše si vygoogli, co potřebuje
- Má dostatek informací, v případě potřeby osloví syna
- Mají dostatek informací
- Nic nepotřebuje

- Informace o možnosti rychlejšího umístění do pobytového zařízení
- Praktický nácvik rehabilitačních cvičení
- Zařídí rodina
- Vše zařizuje dcera
- Veškeré informace si zatím zjistí sám nebo poprosí rodinu
- Zatím nepotřebuje informace o dávkách, možná v budoucnu

9) Pokud nemáte zájem o setkávání s dalšími pečujícími, z jakého důvodu

Relativně malá část respondentů plánuje setkávat se s dalšími pečujícími (4 odpovědi, 7,8 %). Nejčastěji pečující uvádějí jako důvod nezúčastnit se těchto setkání nedostatkem volného času, potřebou zajistit péči o pečovaného v době setkání, obtížnou dopravou na místo setkání. Část respondentů má dostatek zkušeností s péčí nebo necítí potřebu se na toto téma setkávat.

Přehled konkrétních odpovědí z dotazníku:

- "Všechny potřebné informace získávám z Klubu nevidomých v Karviné"
- Zatím si vystačíme. Neví, co je čeká. Prognózy jsou špatné.
- Do budoucna by se chtěli zapojit a získat informace. Mají omezené časové možnosti.
- Nálada a čas. Ale pokud bude, ráda se zúčastní
- Má dostatek osob kolem sebe. Kolegové se sboru jsou nápomocni
- Můžu se setkat s dalšími pečujícími
- Mám zájem. Dozví se hodně zajímavých informací
- Nepotřebuje. Poradí si sama. Je pečovatelka.
- Nemá zájem někam chodit. O nikoho nepečuje.
- Nejsou informace
- Špatné dopravní spojení
- Nevím o tom
- Nedostatek času
- Nedostatek času
- Z časových důvodů
- Nejsem pečující
- Nejsem pečující
- Potřebovala bych zajistit maminku, abych se mohla zúčastnit
- Nemám čas, manželka pracuje u sociálních služeb
- "Nerada se setkávám s lidmi. Nejsem společenská".
- Nikde nechci chodit, nedostatek času.
- Není pečující
- Rád bych se zúčastnil, kdybych měl zajištěnou péči o ženu
- Časové omezení, zajistit péči o pečovaného
- Z časového důvodu a dva senioři, o které paní pečuje
- Není zapotřebí. Spíše to odrazuje
- Není důvod
- Nevládají schůzi na delší vzdálenosti
- Z nedostatku času
- Necítí potřebnost
- Zájem má, neví o ničem. Do budoucna by zájem měla

- Čas. Pečující si myslí, že je to důležité především pro začínající pečující, sami už mají dostatek zkušeností. Poznámka: pečovaná žena 80+ plně imobilní - kvadraplegik, pečuje manžel
- Nevyplněno. Poznámka: Velmi zdravotně znevýhodněna žena, bez rodiny, častá hospitalizace.
- S péči pomáhá dcera, která si sama zajistí potřebné informace
- V rámci besed - 1 až 2 x ročně, ano, měl bych zájem
- Nepotřebují, mají zkušenost s prací v sociálních službách. Ve svém volném čase si chtějí povídat o jiných věcech.
- Poznámka: Pečovaný žije v bezbariérovém bytě, vozík, plošina
- Již je ve věku, sama nikam nechodí
- Nemá zájem, už je ve věku, nerad se setkává s jinými lidmi
- Setkání pečujících se již zúčastnili, jestli se zúčastní i v budoucnu, zatím neví.